ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 12.12.2018 г.
COM(2018) 815 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Окончателен доклад

в съответствие с член 4 от Решение № 562/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно участието на Европейския съюз в увеличаването на капитала на Европейския инвестиционен фонд

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В настоящия окончателен доклад, изготвен в съответствие с член 4 от Решение № 562/2014/ЕС[1], се прави оценка на това до каква степен увеличаването на капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) е допринесло за постигане на целта за увеличаване на подкрепата от ЕИФ за действия, които допълват действията на държавите членки в полза на предприятията, и по-конкретно малките и средните предприятия (МСП). Той следва междинния доклад от 19 декември 2016 г.[2], в който беше установено, че увеличението на капитала, което към този момент все още не е напълно завършено, вече е довело до увеличаване на финансирането, осигурено за МСП и предприятията със средна степен на капитализация.

1.1 ЕИФ

а) Структура на капитала и увеличения

ЕИФ е създаден през 1994 г.[3] от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), Европейската общност, днес Европейски съюз (ЕС), представлявана от Европейската комисия (Комисията), и публични и частни финансови институции с уставен капитал от 2 милиарда екю (понастоящем евро), като внесеният капитал е 20 %. През 2007 г. уставният капитал беше увеличен на 3 милиарда евро. Комисията използва дивидентите от ЕИФ, получени от 2007 г. до 2010 г., за плащане и покри останалата част от бюджета на ЕС, което даде възможност на ЕС да запази дяловото си участие в размер на 30 %.

След второто увеличение на капитала, одобрено от общото събрание на акционерите на ЕИФ на 27 май 2014 г., уставният капитал на ЕИФ достигна 4,5 милиарда евро. Предложението на Комисията за използване на дивидентите на ЕС за записване на нови акции не беше прието, но в бюджета на ЕС за периода 2014—2017 г. бяха заделени 178 милиона евро за записване на до 450 нови акции. Поради увеличената стойност на акциите тази сума беше достатъчна само за записване на 437 допълнителни акции за ЕС[4], което доведе до леко намаляване на неговия дял в ЕИФ. Понастоящем ЕИБ притежава 2 642 (58,7 %), ЕС — 1 337 (29,7 %), а 32 финансови институции — общо 521 (11,6 %) от акциите на ЕИФ.

Основните цели на увеличението на капитала през 2014 г. бяха следните:

[1] Решение № 562/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно участието на Европейския съюз в увеличаването на капитала на Европейския инвестиционен фонд (ОВ L 156, 24.5.2014 г., стр. 1).

[2] Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета. Междинен доклад относно участието на Европейския съюз в увеличаването на капитала на Европейския инвестиционен фонд и съответното увеличаване на подкрепата от Европейския инвестиционен фонд за действия в полза на предприятията, особено на малките и средните предприятия, в съответствие с член 4 от Решение № 562/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно участието на Европейския съюз в увеличаването на капитала на Европейския инвестиционен фонд (COM/2016/0795 final).

[3] Решение 94/375/ЕО на Съвета от 6 юни 1994 г. относно членство на Общността в Европейския инвестиционен фонд (ОВ L 173, 7.7.1994 г., стр. 12).

[4] Новите 437 акции бяха закупени за 177 895 462,23 EUR (средна цена за акция — 408 199,52 EUR).

(1) разработване на капиталовите пазари за кредитиране на МСП с цел диверсификация на източника на ликвидност за банките на МСП и лизинговите дружества;
(2) подобряване на достъпа на МСП до финансиране, като се изпълни искането на Европейския съвет за увеличаване на уникалния капацитет на ЕИФ за кредитно подобрение;
(3) подпомагане на растежа на ЕИФ като основен инвеститор на пазара на рисков капитал и капитал за растеж;
(4) засилване на ролята на ЕИФ в микрофинансирането и инвестициите със социално въздействие, което позволява ударно дялово участие в нови социални предприятия и финансови институции;
(5) създаване на възможност за споделяне на риска в мандатите на ЕИФ чрез съвместни инвестиции;
(6) запазване на рейтинга ААА на ЕИФ чрез вливане на нов капитал и демонстриране на повишената значимост на политиката.

б) Оперативни дейности

ЕИФ е фонд за дейности с рисков капитал от групата на ЕИБ, действащ в подкрепа на финансирането на МСП в Европа. Той създава, разработва и разполага с рисков капитал и капитал за растеж, гаранции и инструменти за микрофинансиране, които са насочени към МСП и предприятията със средна пазарна капитализация, за да насърчи по-нататъшните инвестиции в Европа и да увеличи ливъридж ефекта на бюджетните ресурси на ЕС и вноските на държавите членки в сътрудничество с Комисията. По този начин той разчита на основаните на пазара финансови инструменти (секюритизация, диверсифицирани дългови фондове и др.). Той спомага за постигането на целите на ЕС за подкрепа на иновациите, научноизследователската и развойната дейност, предприемачеството, растежа и заетостта и приобщаващите финанси чрез предоставяне на тези финансови продукти на финансови посредници.

ЕИФ извършва дейност в държавите — членки на ЕС, страните кандидатки и потенциалните кандидатки за членство, както и в страните от Европейската асоциация за свободна търговия. Понастоящем той управлява над 122 мандата от името на Комисията и ЕИБ. Те включват капиталови инвестиции и гаранции или, в ограничена степен, финансирани инструменти. ЕИФ също така управлява мандати от държавите членки и органите, управляващи средства по европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), фондове на фондове, корпорации, частни и публични институции и съинвестира собствени средства в капиталови и дългови стопански дейности.

в) Изисквания за капитал и очаквано ниво на кредитоспособност

Видовете дейности на ЕИФ включват различни видове риск, отразяващи се в определено ниво на частта от икономическия капитал, която трябва да бъде заделена. Таванът за ангажименти от собствени ресурси в рамките на операции по гаранции е три пъти по-голям от сумата на записания капитал. На 8 март 2017 г. по силата на правомощия, делегирани от общото събрание, съветът на директорите на ЕИФ увеличи тавана за операциите за капиталова инвестиция със собствени ресурси на ЕИФ от 50 % до 70 % от собствените средства. Управлението на риска и капитала на ЕИФ е спомогнало за запазването на стабилен кредитен рейтинг ААА, потвърден наскоро от

основните агенции за кредитен рейтинг, които ясно подчертаха увеличението на капитала за 2014 г. Разнообразието на продукти на ЕИФ и тяхното географско и секторно разпределение подкрепят умерената и устойчива рискова експозиция.

2. ПОСТИЖЕНИЯ НА ЕИФ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014—2018 Г., ПОДПОМОГНАТИ ОТ УВЕЛИЧЕНИЕТО НА КАПИТАЛА

2.1 Преглед от второто тримесечие на 2018 г.[5] нататък

До 30 юни 2018 г. ЕИФ е увеличил обема на своята дейност средно с над 30 % годишно[6] в сравнение с 2013 г. ЕИФ е сключил 1 120 сделки с инвестиционен обем от 44 милиарда евро. От тях 771 сделки са разчитали на капиталовата база на ЕИФ. Те включват 12,1 милиарда евро от собствените ресурси на ЕИФ, от които над 10 милиарда евро са инвестирани заедно с мандатните ресурси, управлявани от ЕИФ. Дейността на ЕИФ се очаква да мобилизира финансиране в размер на 154 милиарда евро за МСП и дружества със средна пазарна капитализация.

Получената силна капитализация беше определящ фактор за успешното внедряване на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) от страна на ЕИФ и подкрепя увеличаването на средствата по ЕФСИ (ЕФСИ 2.0), одобрено в края на 2017 г. ЕИФ използва собствените си ресурси, като мобилизира до 500 милиона евро, за да ускори разгръщането на ЕФСИ преди приемането на законодателството за ЕФСИ 2.0. В рамките на ЕФСИ 2.0 гаранцията от ЕФСИ беше увеличена до общо 26 милиарда евро (а очакваните мобилизирани инвестиции — от 315 милиарда евро на 500 милиарда евро), а инвестиционният период беше удължен до 2020 г. Затова е необходимо ЕИФ да мобилизира значителни собствени ресурси наред с ЕФСИ между 2018 г. и 2020 г.

2.2 Капитал (рисков капитал и капитал за растеж)

Допълнителният капацитет за поемане на риск в резултат на увеличението на капитала даде възможност на ЕИФ да разшири обсега на капиталовите си инвестиции както по отношение на обема на инвестициите, така и по отношение на бързината, с която се разгръщат. През периода 2014—2018 г. благодарение на собствения капитал на ЕИФ са мобилизирани повече от 64 милиарда евро за финансиране на равнището на крайните получатели.

а) Операции на ЕФСИ/с рискови капиталови ресурси, подкрепени от увеличения капитал

Рисковите капиталови ресурси на ЕИБ дадоха възможност на ЕИФ да следва своята стратегия по отношение на собствения капитал в сегментите на рисковия капитал и капитала за растеж в продължение на повече от 18 години и позволиха увеличаване на инвестициите чрез хибридно финансиране дълг/капитал. ЕИФ съинвестира собствените си ресурси заедно с мандатни ресурси. През юли 2015 г. ЕИБ увеличи рисковите капиталови ресурси с 2,5 милиарда евро (до 9,5 милиарда евро) по прозореца за МСП на ЕФСИ за частни инвестиции в капитал и в трансфер на технологии в МСП и

[5] Последни налични данни, отчетени от ЕИФ.
[6] ОГТН (Общ годишен темп на нарастване) въз основа на обема в края на 2017 г.

предприятията със средна пазарна капитализация. В края на 2015 г. конкретните поети задължения на ЕФСИ възлизаха на 1,4 милиарда евро в 45 фонда. Полученото финансиране достигна 8,1 милиарда евро и се очаква да доведе до мобилизирани инвестиции в размер на 14,6 милиарда евро на равнището на крайните получатели (коефициент на ливъридж от почти 1:11).

Механизмът за съвместни инвестиции от типа „мецанин“ (MCIF) в рамките на мандата за рискови капиталови ресурси е хибриден дългово-капиталов механизъм на стойност 101 милиона евро. Той даде възможност на ЕИФ да съинвестира в целеви дружества наред с фондове от типа „мецанин“. До юни 2018 г. поетите задължения по MCIF възлизат на 98 милиона евро (от които 5 милиона евро собствени ресурси на ЕИФ), като се насърчава по-широко използване на съвместни инвестиционни решения и насочване към ясно определени случаи на недостиг при набиране на средства. През периода януари 2014—юни 2018 г. ЕИФ поема задължения в базови фондове в размер на 9,9 милиарда евро от рискови капиталови ресурси, включително 437 милиона евро от собствените си ресурси.

б) Капиталов продукт за прозореца за МСП на ЕФСИ

През юли 2016 г. ЕИФ, ЕИБ и Комисията стартираха капиталовия продукт за прозореца за МСП на ЕФСИ, чийто общ инвестиционен капацитет от 2,071 милиарда евро има за цел капиталови инвестиции в широк спектър от финансови нужди и условия на доставка (съвместни инвестиции, трансфер на технологии, фондове на фондове, социално въздействие и т.н.). Той има два подпрозореца — за растеж/разширяване и за инвестиции в ранните етапи. Платформа за сътрудничество дава възможност на национални насърчителни банки и институции за съответствие на общия бюджет за инвестиции в рамките на капиталовия продукт за прозореца за МСП на ЕФСИ. През периода юли 2016—юни 2018 г. ЕИФ пое задължения в размер на 1 милиард евро за капиталовия продукт за прозореца за МСП на ЕФСИ, включително 177 милиона евро от собствените си ресурси.

в) Споделяне на риска за ЕИФ в съответствие с мандатите на ЕС — единен капиталов финансов инструмент на ЕС

При единния капиталов финансов инструмент на ЕС бюджетните ресурси на ЕС се използват успоредно със собствените ресурси на ЕИФ. Той включва капиталовия механизъм за растеж по Програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (COSME EFG) и инструмента за рисков капитал за МСП по InnovFin в рамките на „Хоризонт 2020“ (капиталов механизъм по InnovFin), като последният обхваща също пилотна инициатива за „бизнес ангели“.

В рамките на капиталовия механизъм (COSME EFG) ЕИФ инвестира във фондове, които предоставят капитал и финансиране от типа „мецанин“ за намиращи се в процес на разширяване и на растеж МСП с висок потенциал за растеж, особено за предприятията, извършващи трансгранична дейност. До юни 2018 г. са подписани 13 инвестиции по механизма EFG, довели до задължения в общ размер на 160 милиона евро, от които 8 милиона евро собствени ресурси на ЕИФ.

Чрез капиталовия механизъм по InnovFin ЕИФ се насочва към инвестиции в областта на трансфера на технологии, „бизнес ангелите“, фондове за рисков капитал и фондове

на фондове, които предоставят капитал на дружества в ранните етапи от тяхното развитие — предварителна подготовка, подготовка и стартиране, когато все още може да не са реализирали приходи. Осигурени са почти 3 милиарда евро за предприятия в държавите членки и страните, свързани с програмата „Хоризонт 2020“.

По линия на ЕФСИ е създаден структуриран финансов продукт за инвестиции в ранните етапи (подпрозорец 2). Този продукт включва 458 милиона евро от капиталовия механизъм на ЕС по InnovFin със задължения в размер на 270 милиона евро, които се възползват от гаранцията на ЕС по линия на ЕФСИ, и задължения от собствените ресурси на ЕИФ в размер на 290 милиона евро (сумирането на всички тези ресурси е посочено като механизъм IFE за финансиране в ранните етапи). До юни 2018 г. ЕИФ е поел задължения в общ размер на 539 милиона евро за 29 капиталови фонда, включително 153 милиона евро собствени ресурси на ЕИФ.

г) Споделяне на риска за ЕИФ в съответствие с комбинацията от мандатите на ЕС и капиталовия продукт на ЕФСИ

През 2016 г. ЕИФ стартира общоевропейски фонд(ове) на фондовете за рисков капитал, за да инвестира в ръководен от частния сектор и определян от потребностите на пазара общоевропейски фонд на фондовете за рисков капитал, използвайки собствени ресурси на ЕИФ с капиталовия механизъм за растеж по програмата COSME, подпрозорците 1 и 2 на капиталовия продукт за прозореца на ЕФСИ за МСП, известен също като механизъм IFE за финансиране в ранните етапи (като комбинация от капиталовия механизъм по InnovFin в рамките на „Хоризонт 2020“, капиталовия инструмент на ЕФСИ и собствени ресурси на ЕИФ). Целта на ЕИФ е да инвестира в допустими фондове на фондове за рисков капитал на обща стойност 410 милиона евро, от които 67,5 милиона евро от собствените ресурси на ЕИФ. От октомври 2018 г. насам са подписани 2 споразумения с управители на фондове на фондове за рисков капитал и се водят преговори с други четирима.

д) Разработване на инвестиции със социално въздействие: Ускорител на социалното въздействие (SIA)

SIA е инициатива на ЕИФ, стартирана през 2013 г. като част от стратегията на групата на ЕИБ за инвестиции с въздействие в отговор на политиката на ЕС за създаване на устойчив пазар за финансиране на социалното предприемачество в Европа. SIA е фонд на фондове, който има за цел създаването на портфолио от капиталови инвестиции във фондове със социално въздействие. Той насърчава социалното приобщаване, осигурява алтернативни източници на заетост за маргинализирани социални групи, допринася за растежа и гарантира наличието на широка гама от възможности за финансиране, включително дългови или хибридни дългови/капиталови инструменти.

SIA се ползва от финансиране в размер на 180 милиона евро по финансовия инструмент за социално въздействие EREM, мандат на ЕИБ. Общо поетите задължения към SIA достигнаха 243 милиона евро при окончателното приключване през юли 2015 г. с помощта на допълнителни инвестиции от рискови капиталови ресурси (48 милиона евро), собствени ресурси на ЕИФ (11,5 милиона евро) и други четирима инвеститори (по 1 милион евро всеки): Българската банка за развитие, Финландския фонд за иновации SITRA, Crédit Coopératif и DB Impact Investment Fund I (Deutsche Bank).

е) Регионален обхват

ЕИФ разшири регионалния си обхват по отношение на капиталите. Понастоящем той управлява 42 регионални фонда на фондове с общ размер на поетите задължения, възлизащ на 6,3 милиарда евро. През 2016 г. ЕИФ и неговите регионални партньори създадоха два фонда на фондове, насочени главно към Естония (60 милиона евро) и Швеция (582 милиона шведски крони, или приблизително 60,5 милиона евро), които комбинират ресурси от ЕСИФ и от прозореца за МСП на ЕФСИ. През 2016 г. ЕИФ и неговите регионални партньори създадоха фонд на фондове в Гърция (260 милиона евро) с рискови капиталови ресурси и ресурси от ЕСИФ (очакван ливъридж от 326 милиона евро), както и други фондове на фондове в Нидерландия (200 милиона евро), Германия (400 милиона евро) и Турция (200 милиона евро). През 2017 г. ЕИФ и неговите регионални партньори създадоха осем фонда на фондове, насочени главно към Румъния (84 милиона евро), Чешката република (50 милиона евро), Италия (41 милиона евро), Финландия (30 милиона евро) и Централна Европа (106 милиона евро).

ЕИФ стартира редица програми за съвместни инвестиции, като например Шотландско-европейската програма за съвместни инвестиции за растеж, за която ЕИФ и Scottish Enterprise допринесоха с финансов пакет от по 50 милиона британски лири, или Нидерландската програмата за съвместни инвестиции за растеж, за която ЕИФ и инвестиционната агенция на Нидерландия допринесоха с финансови средства в размер на 50 милиона евро.

ЕИФ разшири също така дейността си в рамките на инициативата „Европейски фонд за бизнес ангели“ (EAF), която стартира през 2012 г. По линия на EAF Европейският инвестиционен фонд инвестира съвместно с „бизнес ангели“ и други неинституционални инвеститори в иновативни дружества на етапа на подготовка, ранния етап или етапа на растеж. В момента EAF обхваща Австрия, Германия, Ирландия, Нидерландия, Испания, Дания и Финландия. В края на юни 2018 г. инициативата EAF разполагаше с 392 милиона евро, от които поне 38 милиона евро ще бъдат от собствени ресурси на ЕИФ.

ж) ЦФУА

През 2017 г. ЕИФ стартира Централния фонд за управление на активи (AMUF), който понастоящем се състои от три подразделения: капитал за европейски растеж, рисков капитал за европейски технологии и рисков капитал за европейските науки за живота.

AMUF увеличава обема на рисковия капитал, който е на разположение за инвестиционни дейности в Европа, като привлича нови институционални инвеститори за европейските пазари на частен и на рисков капитал. ЕИФ се е ангажирал да инвестира около 2,5 % от общия капитал, за който са поети задължения от други инвеститори. В края на юни 2018 г. трима инвеститори са поели задължения за общо 345 милиона евро.Срокът за записване за набиране на средства изтича през 2019 г., като максималният размер на целта на фонда е 2 милиарда евро, от които се очаква ЕИФ да предостави собствени ресурси в размер до 50 милиона евро.

2.3. Дълг (гаранции, секюритизация и микрофинансиране)

Наред с новите мандати, обхващащи периода 2014—2018 г., за които се разчита изключително на ресурсите за съответния мандат, значителен брой мандати, концентрирани върху дългове, бяха стартирани със съвместни инвестиции и/или споделяне на риска с ЕИФ. Освен това ЕИФ засили дейността си със собствен риск в операции за подобряване на кредитирането. Очаква се ливъридж обемът на заемите за МСП, предоставени от финансовите институции, които участват в дългови продукти на ЕИФ в периода 2014—2018 г., да достигне 85 милиарда евро.

а) Мандат на ЕИБ за поемане на по-голям риск (EREM)

През март 2014 г. беше подписан EREM между ЕИБ и ЕИФ в подкрепа на нарушеното финансиране на европейските предприятия чрез допълнителни гаранции, дългови и капиталови инструменти. Бяха предвидени общо до 6 милиарда евро, от които 4 милиарда евро от ЕИБ и до 2 милиарда евро от ЕИФ. Инвестиционният период по линия на EREM ще приключи в края на 2018 г. Продуктите/прозорците по EREM укрепиха съществуващите дейности или засилиха алтернативните инструменти за финансиране, за да се отговори на нови потребности на пазара:

• **Кредитното подобрение на обезпечени с активи ценни книжа (EREM ABS CE)** повиши капацитета за траншовете от типа „мецанин“ за секюритизация, обезпечена с активи, освобождавайки ресурси, които позволяват на инициаторите да отпускат заеми на МСП и на малки предприятия със средна пазарна капитализация; По линия на дейността му са били сключени ангажименти за над 855 милиона евро, от които 291 милиона евро от собствените ресурси на ЕИФ. Очаква се ливъридж обемът на допълнителното кредитиране на МСП, предприето от страна на инициаторите, да достигне 5 милиарда евро.

• **Кооперативните банки и по-малките институции по EREM** разшириха набора от посредници на групата на ЕИБ, по-специално малки кооперативни банки и други по-малки институции, които работят най-вече с по-малки МСП и стартиращи дружества. Очакваше се на свой ред инициаторите да използват освободените средства за кредитиране на МСП. ЕИФ сключи 16 сделки за кредитиране на обща стойност 153 милиона евро, от които 7,7 милиона евро от собствените ресурси на ЕИФ;

• **Кредитни средства по EREM** — нов сегмент, в който навлезе ЕИФ, за да се разшири наличието на кредитно финансиране за МСП и малки предприятия със средна степен на капитализация извън традиционните банкови канали. Били са подписани 26 сделки за почти 57 милиона евро от собствените ресурси на ЕИФ, като общият размер на инвестициите е 1,135 милиарда евро.

• **Инициативата EREM—МСП** изисква ЕИФ да участва със свои собствени ресурси наред с финансирането, което се предоставя от ЕИБ. Били са подписани 67 сделки за до 159 милиона евро от собствените ресурси на ЕИФ, като общият размер на средствата по подписаните сделки възлиза на 4,3 милиарда евро.

б) Дялови вноски на ЕИФ в механизма за гарантиране по отношение на МСП в рамките на InnovFin (SMEG)

От 2014 г. ЕИФ предлага гаранции без таван или насрещни гаранции за финансови посредници, които им позволяват да осигуряват финансиране на дълга при благоприятни условия за иновативни МСП и малки предприятия със средна степен на капитализация в държавите членки и асоциираните страни.

Между 2014 г. и юни 2018 г. са били подписани сделки за 1,8 милиарда евро от бюджета на ЕС и 7,2 милиарда евро от експозиция на ЕИФ, като по този начин иновативните дружества са разполагали с близо 18 милиарда евро за финансиране на дългове и са били мобилизирани около 26 милиарда евро под формата на инвестиции. ЕИФ е сключил 177 сделки по гаранции, възлизащи на общо 9 милиарда евро, от които 139 сделки са били подкрепени от ЕФСИ с общ размер на подписаните сделки от 7,6 милиарда евро. В контекста на ЕФСИ 2.0 и на прозореца на ЕФСИ за МСП се предвиждат допълнителни средства по механизма SMEG в рамките на InnovFin, достигащи близо 220 милиона евро. Ресурси на ЕИФ в размер до 1,760 милиарда евро ще бъдат комбинирани с ЕФСИ 2.0 и с вноска от бюджета на ЕС, така че за периода 2017—2022 г. да се покрие общ размер на гаранцията от до 2,2 милиарда евро.

в) Подкрепа от ЕИФ за инициативата за МСП

Инициативата за МСП на Комисията и групата на ЕИБ стимулира финансирането на МСП чрез осигуряване на частично покритие на риска за кредитните портфейли за МСП на иницииращите финансови институции. ЕСИФ осигуряват основната част от средствата от ЕС, които включват вноска от инструменти на равнище ЕС (COSME и/или „Хоризонт 2020“) и съвместно финансиране от собствените ресурси на ЕИБ и ЕИФ. ЕИФ предлага на избрани финансови посредници инструмент за гаранция на портфейла без таван или инструмент за секюритизация. Произтичащата от това защита от загуба и потенциално освобождаване на капитал дава възможност на финансовите посредници да предоставят на МСП заеми, лизинг и/или гаранции при благоприятни условия. Инициативата за МСП обхваща Испания, България, Финландия, Малта, Италия и Румъния. До момента на ЕИФ са поверени около 1,2 милиарда евро от ресурсите на ЕСИФ в съчетание с очаквано поемане на задължение за до 4,1 милиарда евро от ЕИБ и 215 милиона евро от собствените ресурси на ЕИФ.

г) Подкрепа от ЕИФ за платформата Agri Italy

Платформата Agri Italy, създадена от ЕИФ в сътрудничество с италианските региони Калабрия, Кампания, Емилия Романя, Пиемонт, Пулия, Венето, Умбрия и Тоскана, е ново поколение многорегионален дългов финансов инструмент, чиято цел е да се осигури по-добър достъп до финансиране за крайните получатели в сектора на селското стопанство и аграрната промишленост. ЕИФ участва със свои собствени ресурси наред с финансирането, което се предоставя от италианските региони. Понастоящем за платформата Agri Italy са заделени общо до 64 милиона евро от ЕИФ.

д) Повишаване на дейностите по секюритизация на МСП със собствени ресурси на ЕИФ

Чрез секюритизационните сделки ЕИФ се стреми да осигури кредитно подобрение, което позволява на инициаторите да разнообразяват своите източници на финансиране и да постигат освобождаване на икономически и регулаторен капитал чрез прехвърляне на кредитен риск, като по този начин им се дава възможност да отпуснат допълнително кредитиране на МСП. От 2014 г. усилията на ЕИФ да спомогне за възраждането на секюритизацията на МСП доведоха до подписани гаранции в размер на повече от 15 милиарда евро. Географският обхват се разшири и вече включва 11 държави. Очаква се ливъридж обемът на допълнителното кредитиране на МСП, отпускано от инициаторите, да достигне 28 милиарда евро. Като цяло в дейностите по секюритизация на МСП от страна на ЕИФ за същия период са мобилизирани над 3 милиарда евро собствени ресурси на ЕИФ.

EREM ABS CE на ЕИФ подкрепи секюритизационни сделки на основата на траншове от типа „мецанин“ за МСП/малки предприятия със средна степен на капитализация, включително синтезирани и реални сделки за продажба. ЕИФ е използвал 391 милиона евро от собствените си ресурси за закупуването на повече първостепенни траншове по продукт за преки инвестиции в секюритизация на МСП, обезпечена с активи, и сделки за покрити облигации.

3. ОСНОВНА ДЕЙНОСТ НА ЕИФ, НАСОЧЕНА КЪМ БЪДЕЩЕТО

3.1 Допълнителни бъдещи дейности

ЕИФ се стреми постоянно да покрива нови установени недостатъци на пазара при финансирането на европейските МСП и предприятия със средна степен на капитализация.

а) Допълнителни капиталови дейности

i) Допълнение към капиталовия продукт на прозореца за МСП на ЕФСИ

Като се има предвид успешното разгръщане на капиталовия продукт на прозореца за МСП на ЕФСИ, се предвижда той да получи допълнително до 1,37 милиарда евро, включително 1 милиард евро за подпрозорец 1 и 0,37 милиарда евро за механизма IFE за финансиране в ранните етапи, с инвестиции от ЕИФ в този продукт в размер на до 155 милиона евро от собствените му ресурси.

ii) Допълнение към рисковите капиталови ресурси по прозореца за МСП на ЕФСИ

Освен допълнението към капиталовия продукт на прозореца за МСП на ЕФСИ рисковите капиталови ресурси ще се възползват от допълнително финансиране в размер на 1,579 милиарда евро за разширяване на прозореца за МСП на ЕФСИ, от които почти 79 милиона евро са собствени ресурси на ЕИФ.

б) Допълнителни дългови дейности

Финансирани инструменти за микрофинансиране (EaSI)

По линия на Програмата на ЕС за заетост и социални иновации (EaSI) Комисията и групата на ЕИБ предвиждат допълване на мандата за гаранции с механизъм за предлагане на първостепенни и подчинени заеми на институции за микрофинансиране и социално предприемачество, което от своя страна ще разшири обхвата на финансирането, включвайки микропредприятията и социалните предприятия. Собствени ресурси на ЕИФ в размер до 28,5 милиона евро трябва да бъдат мобилизирани заедно с ресурси на ЕИБ и EaSI с очакван общ обем от 200 милиона евро.

3.2 Въздействие върху потреблението на капитала на ЕИФ

а) Потребление на капитала

i) Собствен капитал

Задълженията от собствените ресурси на ЕИФ в областта на дяловото участие са ограничени с таван. Считано от юни 2018 г.; на разположение са 1,4 милиарда евро. Общите нетни поети задължения от частен капитал възлизат на 1,1 милиарда евро, използвайки 78 % от тавана.

ii) Гаранции

От края на септември 2013 г. експозицията на ЕИФ от операции за гарантиране на собствен риск е 2,9 милиарда евро, което води до таван от 6,1 милиарда евро за такива сделки. Благодарение на увеличения обем на дейността по гаранциите между 2014 г. и края на юни 2018 г. експозицията на ЕИФ се увеличи повече от два пъти, достигайки 8 милиарда евро при таван от 13,5 милиарда евро.

б) Оптимизиране на използването на капитала

Увеличението на обемите на дейността беше по-високо от очакванията благодарение на заделянето на по-голям капитал на ЕИФ. ЕИФ управлява активно своя капитал, за да покрие очаквания по-нататъшен растеж до 2020 г. Въведени са различни мерки за намаляване на потреблението на капитала на ЕИФ, включително по-активно управление на портфейла, по-специално в областта на собствения капитал.

в) Бъдещи капиталови нужди

Според прогнозите на ЕИФ до края на 2020 г. разпределяният му капитал ще бъде напълно усвоен, а продължаването и разширяването на неговия принос за постигането на целите на политиката на ЕС в рамките на следващата МФР би наложило допълнително увеличаване на неговия капитал. Фондът прогнозира, че за да постигне целите в Европа да се инвестират около 100 милиарда евро в рамките на следващата МФР, ще бъде необходимо увеличение на капитала от 3—3,5 милиарда евро. За същия период такива вложения биха могли да мобилизират инвестиции от над 1 трилион евро в реалната икономика.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Благодарение на увеличението на капитала от 2014 г. МСП и дружествата със средна пазарна капитализация разполагаха със значително по-голямо финансиране. Увеличаването на капитала създаде допълнителен капацитет за поемане на риск, позволяващ по-голям обем и по-бързо разгръщане на капиталовите инвестиции в МСП, при което капиталът на ЕИФ имаше значителен ливъридж. Увеличаването подсили дейността на ЕИФ със собствен риск в операции за подобряване на кредитирането, по-специално за гаранции и секюритизация, като по този начин се мобилизира частното финансиране и се подобрява достъпът на МСП до финансиране. Участието на ЕС в увеличението на капитала през 2014 г., възлизащо на 178 милиона евро, беше от съществено значение за укрепването на ЕИФ и за привеждането му в състояние за постигане на осезаеми резултати за европейските МСП.

Не на последно място това даде възможност на ЕИФ да постигне забележителен успех с прозореца за МСП на ЕФСИ по отношение на допълнителните обеми на финансирането за МСП, което допринесе съществено за увеличаването на средствата по линия на ЕФСИ, надвишаващи с 20 милиарда евро заложените първоначално цели за инвестиции в размер на 315 милиарда евро, които да се мобилизират до средата на 2018 г.

Прогнозира се, че ЕИФ ще надхвърли първоначалните очаквания, довели до увеличението на капитала през 2014 г. До края на юни 2018 г. ЕИФ се е ангажирал с почти 30 % повече средства (44 милиарда EUR) спрямо предвидените през 2014 г. (34 милиарда евро) от полза за над 547 000 МСП и други крайни бенефициери, като същевременно е подкрепил повече от 4 милиона работни места. До края на 2020 г. се очаква да се поемат задължения за още 26 милиарда евро, като по този начин общият размер на поетите задължения ще се увеличи на 70 милиарда евро за 7 години и едновременно с това ще се мобилизира финансиране в реалната икономика от 250 до 300 милиарда евро. Това означава, че първоначалните очаквания през 2014 г. (175 милиарда евро) ще бъдат надвишени с повече от 40 %.

Очаква се ЕИФ да продължи да играе важна роля във финансирането на предприятията, по-специално в ключови области от европейската икономика (научни изследвания и иновации, МСП, микрофинансиране и др.) по време на периода, обхванат от МФР за 2021—2027 г. Според прогнозите на ЕИФ от 2021 г. нататък ще бъде необходимо неговата капиталова база да бъде укрепена с 3—3,5 милиарда евро. Всяко увеличение на капитала обаче е свързано с някои елементи на несигурност. Изискванията по отношение на капитала на ЕИФ ще трябва да бъдат преразгледани в контекста на финансовите продукти, които ЕИФ ще въведе при изпълнението на InvestEU и на евентуални операции за смесено финансиране по линия на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.